

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Konsolideeritud õigusloomega seotud dokument

5.5.2009

EP-PE_TC1-COD(2008)0160

*****I**

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 5. mail 2009. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr .../2009 hülgetoodetega kauplemise kohta (EP-PE_TC1-COD(2008)0160)

PE 423.624

ET

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 5. mail 2009. aastal

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr .../2009

hülgetoodetega kauplemise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras²

¹ 26. veebruari 2009. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).
² Euroopa Parlamendi 5. mai 2009. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) Hülged on aistimisvõimelised olendid, kes on võimelised tundma valu, stressi, hirmu ja muid kannatusi. Euroopa Parlament taotles oma deklaratsioonis hülgetoodete keelustamise kohta Euroopa Liidus¹, et komisjon valmistaks koheselt ette määruse, mis keelustaks kõikide grööni ja põishüljestega seotud toodete impordi, ekspordi ja müügi. Euroopa Parlament kutsus oma 12. oktoobri 2006. aasta resolutsioonis loomade kaitset ja heaolu käsitleva ühenduse tegevuskava kohta aastateks 2006–2010² komisjoni üles tegema ettepanekut täielikult keelustada hülgetoodete import. Euroopa Nõukogu Parlamentaarne Assamblee kutsus oma 17. novembri 2006. aasta soovitusel nr 1776 (2006) hülgejahi kohta hülgejahiga tegelevaid Euroopa Nõukogu liikmesriike üles keelama kõik julmad jahipidamismeetodid, mis ei garanteeri loomade silmapilksel surma ilma kannatusteta, keelustama loomade uimastamise selliste vahenditega nagu hakapik, lõögirelvad ja püssid, ning toetama hülgetoodetega kauplemise keelustamise algatusi.
- (2) Nõukogu 28. märtsi 1983. aasta direktiiviga 83/129/EMÜ teatavate hülgepoegade nahkade ja neist valmistatud toodete liikmesriikidesse importimise kohta³ on keelatud grööni hüljeste poegade ja põishüljeste poegade nahkade ja neist valmistatud toodete import liikmesriikidesse kaubanduslikul eesmärgil.

¹ ELT C 306 E, 15.12.2006, lk 194.

² ELT C 308 E, 16.12.2006, lk 170.

³ EÜT L 91, 9.4.1983, lk 30.

- (3) Hülgeid kütitakse ühenduses ja väljaspool ühendust ning neid kasutatakse selliste toodete saamiseks nagu liha, õli, rasv, elundid, karusnahk ja neist valmistatud tooted, mille hulka kuuluvad nii erinevad tooted nagu oomega-3-rasvhappeid sisaldavad kapslid ja töödeldud hülgenahka ja -karusnahka sisaldavad rõivad. Neid tooteid müüakse erinevatel turgudel, sealhulgas ühenduse turul. Selliste toodete olemuse tõttu on tarbijatel raske või võimatu eristada neid sarnastest toodetest, mis pole valmistatud hüljestest.
- (4) Hülgejaht on tekitanud tõsist muret loomade heaolu suhtes tundlikus üldsuses ja valitsustes hüljeste tapmisel ja nülgimisel neile loomadele väga sagedasti põhjustatava valu, stressi, hirmu ja muude kannatuste tõttu.
- (5) Vastusena kodanike ja tarbijate murele hüljeste tapmise ja nülgimise pärast loomade heaolu aspektist ja võimaluse üle, et turul olevad tooted on valmistatud loomadest, kes on tapetud ja nülitud valu, stressi, hirmu ja muid kannatusi põhjustaval viisil, on mitmed liikmesriigid vastu võtnud või kavatsevad vastu võtta õigusaktid, mille eesmärk on reguleerida hülgetoodetega kauplemist, keelustades nende toodete impordi ja tootmise, samal ajal kui teistes liikmesriikides ei ole nende toodetega kauplemisele seatud mingeid piiranguid.
- (6) Siseriiklikes õigusaktides, millega reguleeritakse hülgetoodetega kauplemist, nende impordi, tootmist ja turustamist, on seetõttu erinevusi. Need erinevused kahjustavad siseturu toimimist nende toodete puhul, mis sisaldavad või võivad sisaldada hülgetooteid, ning on takistuseks selliste toodetega kauplemisele.

- (7) Selliste erinevate sätete olemasolu võib veelgi takistada tarbijatel nende toodete ostmist, mis pole valmistatud hüljestest, kuid mida ei pruugi olla kerge eristada sarnastest, hüljestest valmistatud toodetest või toodetest, mis võivad sisaldada hüljestest valmistatud osi või koostisosi, mis ei ole selgelt äratuntavad, nagu karusnahad, oomega-3 rasvhappeid sisaldavad kapslid ja õlid ning nahktooted.
- (8) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed peaksid seega ühtlustama hülgetoodetega kauplemise eeskirju ühenduses ning seega vältima turuhäirete tekkimist kõnealuste toodete siseturul, kuhu kuuluvad ka hülgetoodetega võrdsed või nendega asendatavad tooted.
- (9) Vastavalt asutamislepingule lisatud protokollile loomade kaitse ja heaolu kohta peab ühendus muu hulgas siseturupoliitika kavandamisel ning rakendamisel pöörama täit tähelepanu loomade heaolu nõuetele. Käesoleva määrusega kehtestatud ühtlustatud eeskirjades tuleks seega täiel määral arvesse võtta loomade heaolu kaalutlusi.

- (10) Siseturu praeguse killustatuse kõrvaldamiseks on vaja kehtestada ühtlustatud eeskirjad, võttes samal ajal arvesse loomade heaolu kaalutlusi. Selleks et tulemuslikult ja proportsionaalselt kõrvaldada asjaomaste toodete vaba liikumist takistavad tõkked, ei tohiks tarbijate usalduse taastamiseks üldjuhul lubada hülgetooteid turule lasta, ning samaaegselt tuleb võtta täielikult arvesse loomade heaolu puudutavaid kaalutlusi. Kuna kodanike ja tarbijate rahulolematuse laieneb hüljeste tapmisele ja nülgimisele kui sellisele, on vajalik ka võtta meetmed hülgetoodete turustamist põhjustava nõudluse ning seeläbi töenduslikku hülgejahti põhjustava majandusnõudluse vähendamiseks. Tulemusliku jõustamise tagamiseks peaks nimetatud ühtlustatud eeskirjade jõustamine toimuma imporditavate toodete importimise ajal või kohas.
- (11) Kuigi hüljeste tapmine ja nülgimine võib toimuda asjatut valu, stressi, hirmu ja muid kannatusi vältival viisil, ei ole hülgejahti tingimusi arvestades tegelikult võimalik järjepidevalt kontrollida, kuidas kütid loomade heaolu nõudeid täidavad, igatahes on väga raske seda tulemuslikult teha, nagu leiti Euroopa Toiduohutusameti 6. detsembri 2007. aasta järeldustes.
- (12) Selge on ka see, et teiste, näiteks märgistamisnõuete ühtlustatud eeskirjadega samu eesmärke ei saavutataks. Samuti tähendaks tootjatelt, turustajatelt või jaemüüjatelt täielikult või osaliselt hüljestest saadud toodete märgistamise nõudmine neile ettevõtjatele olulist lisakoormust ning oleks ebaproportsionaalselt kulukas juhtudel, kus hülgetoode moodustavad asjaomasest tootest vaid tühise osa. Sellest erinevalt peaks käesolevas määruses sisalduvaid meetmeid olema lihtsam järgida ning need rahuldavad ka tarbijaid.

- (13) Eesmärgiga tagada, et käesoleva määrusega kehtestatavad ühtlustatud eeskirjad oleksid igati tulemuslikud, peaksid kõnealused eeskirjad kehtima mitte ainult ühendusest pärit hülgetoodetele, vaid ka kolmandatest riikidest ühendusse toodud hülgetoodetele.
- (14) Enda ülalpidamiseks hülgejahiga tegelevate inuittide kogukondade põhilisi majanduslikke ja sotsiaalseid huve ei tohiks kahjustada. Hülgejaht on inuittide kogukonna liikmete kultuuri ja identiteedi lahutamatu osa ning on sellisena tunnustatud põlisrahvaste õigusi käsitlevas ÜRO deklaratsioonis. Seepärast peaks olema lubatud lasta turule neid hülgetooteid, mis on saadud inuittide ja muude põlisrahvaste kogukondade traditsioonilisel hülgejahil elatuse saamiseks kütitud hüljestest.
- (15) Käesoleva määrusega kehtestatakse ühtlustatud eeskirjad hülgetoodete turulelaskmiseks. Määrus ei piira seetõttu hüljeste kütimist reguleerivate muude ühenduse või siseriiklike eeskirjade kohaldamist.
- (16) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusega 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused¹.

¹ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

- (17) Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus määrata kindlaks tingimused, mille korral võib lubada turule lasta inuittide ja muude põlisrahvaste kogukondade traditsioonilisel jahil ja elatuse saamiseks kütitud hüljestest saadud hülgetooteid; tingimused, mille korral on lubatud hülgetoodete import, mis on juhuslikku laadi ja hõlmab eranditult tooteid, mis on ette nähtud reisijate või nende perekonnaliikmete isiklikuks kasutamiseks; ning tingimused, mille korral võib turule lasta hülgetooteid, mis on saadud siseriiklike õigusaktidega reguleeritud ning üksnes mere elusressursside säästva majandamise eesmärgil peetud jahil kütitud hüljestest. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, täiendades seda uute vähemoluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.
- (18) Komisjonil tuleks asjaomaste ametiasutuste jõustamistegevuse hõlbustamiseks välja anda tehnilised juhised mittekohustuslike suunistega selle kohta, milliste koondnomenklatuuri koodidega tähistada käesoleva määrusega reguleeritud hülgetooteid.
- (19) Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva määruse sätete rikkumiste korral, ja tagama eeskirjade rakendamise. Karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (20) Liikmesriigid peaksid korrapäraselt esitama aruandeid meetmete kohta, mis on võetud käesoleva määruse rakendamiseks. Komisjon peaks esitama nende aruannete põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse rakendamise kohta.

- (21) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt takistuste kõrvaldamist siseturu toimimiselt, millega ühtlustatakse siseriiklikke keeldusid seoses hülgetoodetega kauplemisega ühenduse tasandil, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Sisu

Käesoleva määrusega kehtestatakse ühtlustatud eeskirjad seoses hülgetoodete turulelaskmisega.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „hüljes” – loivaliste (hülglased, kõrvukhülglased ja morsklased) kõikide liikide isend;
- 2) „hülgetoode” – kõik töödeldud või töötlemata tooted, mis on saadud hüljestest, sh liha, õli, rasv, elundid, toorkarusnahad ja karusnahad, pargitud või töödeldud, sh nelinurksete tükkide, risti vm kujul ühendatud karusnahad ning karusnahast valmistatud tooted;

- 3) „turulelaskmine” – toote laskmine ühenduse turule, millega muudetakse see tasu eest kättesaadavaks kolmandatele isikutele;
- 4) „inuit” – põliselanik inuitide kodumaal, nimelt neis arktika- ja subarktikapiirkondades, kus inuitidel on praegu või traditsiooniliselt põliselanike õigused ja huvid ning keda inuitid loevad oma kogukonna liikmeks, sealhulgas Inupiat, Yupik (Alaska), Inuit, Inuvialuit (Kanada), Kalaallit (Gröönimaa) ja Yupik (Venemaa);
- 5) „import” – kauba toomine ühenduse tolliterritooriumile.

Artikkel 3

Turulelaskmise tingimused

1. Hülgetoodete turulelaskmine on lubatud üksnes juhul, kui need on saadud inuitide ja muude põlisrahvaste kogukondade traditsioonilisel jahil ja elatuse saamiseks kütitud hüljestest. Importtoodete jaoks kehtivad need tingimused importimise ajal või kohas.
2. Erandina lõikest 1:
 - a) lubatakse hülgetoodete importi, kui see on juhuslikku laadi ja hõlmab eranditult reisijate või nende perekonnaliikmete isiklikuks kasutamiseks mõeldud kaupu. Nimetatud kaupade laad ega kogus ei tohi olla selline, mis osutab impordi kaubanduslikule otstarbele;

- b) lubatakse turule lasta ka jahi kõrvalsaadustena saadud hülgetooteid, kui jahti oli reguleeritud siseriiklike õigusaktidega ning selle ainuke eesmärk oli mere elusressursside säästev majandamine. Selline turulelaskmine võib toimuda vaid mittetulunduslikul eesmärgil. Nimetatud kaupade laad ega kogus ei tohi olla selline, mis osutab turulelaskmise kaubanduslikule otstarbele.

Käesoleva lõike kohaldamine ei või kahjustada käesoleva määruse eesmärgi täitmist.

3. Komisjon annab vastavalt artikli 5 lõikes 2 osutatud korralduskomitee menetlusele välja tehnilised juhendmaterjalid soovitustega, milliseid koondnomenklatuuri koode võib kasutada käesolevas artiklis käsitletud hülgetoodete tähistamiseks.
4. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, võetakse meetmed käesoleva artikli rakendamiseks, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, täiendades seda, vastu vastavalt artikli 5 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Artikkel 4

Vaba liikumine

Liikmesriigid ei takista selliste hülgetoodete turulelaskmist, mis vastavad käesolevale määrusele.

Artikkel 5

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab nõukogu 9. detsembri 1996. aasta määruse (EÜ) nr 338/97 (looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel)¹ artikli 18 lõike 1 alusel asutatud komitee. Nimetatud komitee võib vajadusel konsulteerida muude olemasolevate regulatiivkomiteedega, nagu vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused)² artikli 58 lõikele 1 asutatud alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

¹ EÜT L 61, 3.3.1997, lk 1.

² EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

Artikkel 6

Karistused ja jõustamine

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva määruse rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatavad karistused on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad asjakohastest sätetest komisjonile hiljemalt ...^{*} ning annavad viivitamata teada nende hilisematest muudatustest.

Artikkel 7

Aruanded

1. Liikmesriigid edastavad komisjonile hiljemalt ...^{**} ja seejärel iga nelja aasta tagant aruande, kirjeldades käesoleva määruse rakendamiseks võetud meetmeid.
2. Lõikes 1 osutatud aruannete põhjal esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse rakendamise kohta 12 kuu jooksul pärast iga asjaomase aruandeperioodi lõppu.

^{*} Väljaannete talitus: palun lisada kuupäev üheksa kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.
^{**} Väljaannete talitus: palun lisada kuupäev kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist.

Artikkel 8
Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 3 jõustub alates ...^{*}.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

^{*} Väljaannete talitus: palun lisada kuupäev üheksa kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.